

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของ
นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Factors Associated Information and Communication Technology Literacy of
Nursing Students, Huachiew Chalermprakiet University

รัชณี ผิวผ่อง*, สุพจน์ ตีไทย, จิราพร อ้วนใหญ่, ชูพียะห์ สามะ, ณัฐธยาน์ สังขฤทธิ์,

จันทร์เพ็ญ เสียงไพรัตน์, อินอาม กาชาว, ณัฐธิชา ฟองน้ำ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : ratchykookai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 272 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ทาง google form ระหว่างเดือนกันยายน ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2561 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ($r=0.74, p<.001$) ความสามารถในการพิมพ์ ($r=0.49, p<.001$) และความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน ($r= 0.66, p<.001$)

ข้อเสนอแนะควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาหรือสอดแทรกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศไปกับการจัดเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎีและรายวิชาปฏิบัติ ได้แก่ ความสามารถในการพิมพ์ ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน และความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาพยาบาล

คำสำคัญ : การรู้เท่าทัน เทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์

Abstract

This research report was a quantitative research aimed at studying factors associated information and communication technology literacy of nursing students, Huachiew Chalermprakiet University of first to fourth year students of the Faculty of Nursing, Huachiew Chalermprakiet University, 272 students. Collect data using the exam form. Asked online via google from between September and October 2018. Analyze data with Pearson's correlation.

The results of the research showed that the factors that had a positive correlation with information technology literacy were statistically significant in 3 aspects: Ability to use the internet ($r = 0.74, p<.001$) Typing ability ($r = 0.49, p<.001$) and ability to use the Microsoft office program ($r = 0.66, p<.001$)

Suggestions: There should be activities for student development or insertion of information technology skills to use in teaching and learning in the subjects, theory and course subjects such as typing ability. The ability to use the Microsoft office program and the ability to use the internet to increase information technology literacy of nursing students

Keywords : Information and Communication Technology Literacy, Nursing Students

บทนำ

การเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคสังคมไร้พรมแดน ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและรวดเร็ว จากรายงานการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยศึกษาย้อนหลังในปี พ.ศ. 2544-2556 พบว่า จำนวนชั่วโมงในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มสูงขึ้น (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2562) นอกจากนี้ความหลากหลายและจำนวนที่มากขึ้นของแหล่งข้อมูลสารสนเทศทำให้ ประชาชน รวมทั้ง นักศึกษาพยาบาลเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตามแม้การเข้าถึงข้อมูลจะสะดวกและรวดเร็วขึ้น นักศึกษาพยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรทางสุขภาพในอนาคตจำเป็นต้องมีทักษะในการประเมินผลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์สืบค้นและสามารถแยกแยะเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และความคิดเห็นส่วนตัว (Tubaishat & Habiballah, 2016) รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งความรู้อื่น มีการจัดระบบข้อมูล และการออกแบบ และสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลหรือเรียกว่ามีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ (Panel, 2002)

การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทักษะที่มีความจำเป็นของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากต้องนำทั้ง ความรู้และทักษะการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การเรียนวิชาชีพและ การฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการนักศึกษาจะต้องมีการ ค้นหาข้อมูลสารสนเทศทางด้านสุขภาพ การเลือกใช้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับความรู้จาก แหล่งอื่นๆ ก่อนนำไปใช้ (Stellefson, et al., 2011) จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาสามารถเข้าถึงและ สืบค้นข้อมูลสารสนเทศได้โดยมีการใช้โปรแกรมค้นหาในอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศ (เทิดศักดิ์ ไม้ทอง, 2554) แต่ยังมีปัญหาการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ นักศึกษายังมีความมั่นใจในระดับต่ำในการนำ ความรู้ที่ค้นได้จากอินเทอร์เน็ตมาใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งยังต้องมีการพัฒนาการ ตระหนักถึงคุณค่าและการนำไปใช้ประโยชน์ นักศึกษายังไม่สามารถแสดงความรู้ด้วยการใช้เหตุผลและทักษะการคิด วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตที่บ่งบอกได้ถึงระดับความรู้และทักษะที่มีอยู่อย่างชัดเจนและครอบคลุมใน ระดับเชิงลึกได้ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2552; จุไรรัตน์ ดวงจันทร์และคณะ, 2560; ณัฐนันท์ ศิริเจริญ, 2557)

รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีการจัดการเรียน การสอนโดยเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการค้นคว้าข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การมอบหมาย งาน การทำการบ้าน การวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง การผลิตสื่อให้ความรู้หรือการดูแลผู้รับบริการ การวางแผนการ พยาบาลเพื่อดูแลผู้ป่วยในรายวิชาปฏิบัติ เป็นต้น ในกระบวนการดังกล่าวหากนักศึกษามีการรู้เท่าทันเทคโนโลยี สารสนเทศไม่เพียงพออาจส่งผลต่อการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา รวมทั้งการให้ข้อมูลและการ ดูแลผู้รับบริการที่ไม่ถูกต้องได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจำนวน 646 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) คือ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

กำหนดให้ n=ขนาดกลุ่มตัวอย่าง N=ขนาดประชากร e=ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 272 คน และนำมาคำนวณสัดส่วนหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาในชั้นปีที่ 1-4 เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ ชั้นปีศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย วัตถุประสงค์และ อุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีข้อคำถาม 6 ข้อ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีข้อคำถาม 9 ข้อ ส่วนที่ 3 ความรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่ง ความรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 5 ด้านตามกรอบแนวคิดความรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ Panel (2002) ประกอบด้วย 1) การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การประเมินผลเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5)การสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ มีข้อคำถาม 22 ข้อ แบบเลือกตอบ 5 ระดับ การแปลผลข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการหาอัตราภาคชั้น ดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนของชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แปลว่า มีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แปลว่า มีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แปลว่า มีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แปลว่า มีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลว่า มีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) = 0.67 – 1.00 คะแนน และหาความเชื่อมั่นด้วยการนำไปทดสอบใช้ในนักศึกษาพยาบาลสถาบันอื่นจำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.985

การเก็บรวบรวมข้อมูล ภายหลังจากวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย จริยธรรมการวิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมวิจัย จะให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในใบพิทักษ์สิทธิการวิจัย หลังจากนั้นอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามออนไลน์ทาง google form รอจนกระทั่งกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว พร้อมตอบคำถามกรณีมีประเด็นสงสัย และผู้วิจัยจะตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาบรรยายข้อมูลทั่วไป การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียน และความรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้สถิติอ้างอิงวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เลขที่ อ.729/2561 ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเซ็นติบิยินยอมวิจัยซึ่งอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การเคารพความเป็นส่วนตัว การปกปิดความลับ สิทธิในการตอบรับและปฏิเสธซึ่งสามารถยุติได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลและการนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.80 อายุระหว่าง 18-25 ปี เฉลี่ย 20 ปี (S.D. = 1.3) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 25 และ 23.90 ตามลำดับ เกรดเฉลี่ย (GPA) 2.95 (S.D. = 0.4) เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 มากที่สุด ร้อยละ 41.20 รองลงมา 3.01 – 3.50 ร้อยละ 35.70 และ 2.00 – 2.50 ร้อยละ 13.60 รายได้ต่อเดือน (รวมรายได้จากผู้ปกครอง ทุนการศึกษาต่างๆ เช่น กยศ. กรอ. ทุนต้นกล้า) เฉลี่ย 7,229 บาท (S.D. = 3,153.7) รายได้ในช่วง 2,501 – 5,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 34.20 รองลงมา 7,501 – 10,000 บาท ร้อยละ 31.60 และ 5,001 – 7,500 บาท ร้อยละ 26.50 วัตถุประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นคว้านอกเวลาเรียน/ทำการบ้าน/ทำรายงานมากที่สุด ร้อยละ 91.90 รองลงมาค้นคว้าในห้องเรียน ร้อยละ 84.90 และทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน/หลังเรียน ร้อยละ 63.60 อุปสรรคต่อการเข้าใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ อินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยไม่เสถียร ร้อยละ 42.3 นักศึกษาขาดทักษะด้าน ICT ชั้นพื้นฐาน ร้อยละ 13.2 และมีเวลาไม่เพียงพอและนักศึกษาขาดแรงจูงใจเท่ากัน ร้อยละ 11.40

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.87$, S.D.=± 1.10) ความสามารถในการพิมพ์ระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.42$, S.D.=± 0.91) ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน (Word, excel, power point) ระดับมาก ($\bar{x}=3.70$, S.D.=± 0.67) และความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตระดับมาก ($\bar{x}=3.88$, S.D.=±

0.62) การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ (Access) ด้านการจัดการ (Manage) ด้านการเชื่อมโยง (Integrate) ด้านการประเมินผล (Evaluate) และด้านการสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ (Create) และการสื่อสาร (Communication) อยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งโดยรวมและรายด้าน แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	mean	S.D.	การแปลค่า
1. ความรู้และความเข้าใจ	4.87	1.10	มากที่สุด
2. ความสามารถในการพิมพ์	4.42	0.91	มากที่สุด
3. ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน (Word, excel, power point)	3.70	0.67	มาก
4. ความสามารถในการใช้อินเตอร์เน็ต	3.88	0.62	มาก
5. การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ 5 ด้าน	3.79	0.53	มาก
1) การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ (Access)	3.89	0.58	มาก
- สามารถเลือกใช้ฐานข้อมูลในการสืบค้นได้ตรงตามความต้องการ	3.93	0.67	มาก
- รู้จักฐานข้อมูลในการสืบค้นมากกว่า 1 ฐานข้อมูล	3.86	0.72	มาก
- สืบค้นข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง	4.06	0.69	มาก
- เข้าใจวิธีการใช้คำสืบค้นในการหาข้อมูลในฐานข้อมูล	3.88	0.70	มาก
- สามารถใช้คำสืบค้นเพื่อหาข้อมูลในฐานข้อมูลที่ต้องการ	3.90	0.69	มาก
- สืบค้นข้อมูลได้ภายในเวลาที่รวดเร็ว	3.81	0.70	มาก
- สืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้	3.82	0.68	มาก
2) ด้านการจัดการ (Manage)	3.87	0.58	มาก
- มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลที่สืบค้นได้อย่างเป็นระบบ	3.74	0.67	มาก
- มีการอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลเสมอเมื่อนำสื่อสารสนเทศของผู้อื่นมาใช้	3.84	0.69	มาก
- ตระหนักและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปในทางที่ถูกต้อง ไม่ขัดต่อศีลธรรมและหลักกฎหมาย	4.01	0.69	มาก
3) ด้านการเชื่อมโยง (Integrate)	3.89	0.60	มาก
- นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาเชื่อมโยงกับความรู้ในหนังสือ	3.89	0.66	มาก
- นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาเชื่อมโยงกับแหล่งความรู้อื่น	3.90	0.67	มาก
- มีทักษะในการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตกับข้อมูลที่มีในคอมพิวเตอร์ เช่น การอัปโหลดและดาวน์โหลดไฟล์ต่าง ๆ	3.88	0.67	มาก
4) ด้านการประเมินผล (Evaluate)	3.80	0.60	มาก
- สามารถเลือกแหล่งข้อมูลได้ทันทีเมื่อต้องการสืบค้น	3.77	0.67	มาก
- สามารถค้นหาข้อมูลหรือสอบถามผู้รู้ จนได้ข้อมูลที่ต้องการ ทันสมัย	3.76	0.69	มาก
- ตรวจสอบข้อมูล เพื่อยืนยันความเข้าใจของตนเองโดยสืบค้น หรือสอบถามจากหลายๆแหล่ง	3.82	0.69	มาก
- ตรวจสอบแหล่งข้อมูลจนเชื่อว่าข้อมูลนั้นน่าเชื่อถือ	3.82	0.70	มาก

ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	mean	S.D.	การแปลค่า
5) ด้านการสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ (Create) และการสื่อสาร (Communication)	3.51	0.70	มาก
- สามารถผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลได้ เช่น วีดีโอ คลิป วิดีทัศน์	3.54	0.77	มาก
- มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการคิดออกแบบชิ้นงานเพื่อกิจกรรมการเรียน เช่น การจัดทำเว็บไซต์ บล็อก เพื่อสื่อสารเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	3.44	0.82	มาก
- มีทักษะในการสร้างบล็อกเพื่อจัดเก็บหรือเผยแพร่ข้อมูล	3.31	0.89	มาก
- มีทักษะในการใช้สร้างบัญชีสำหรับเข้าใช้บริการบนอินเทอร์เน็ต	3.60	0.81	มาก
- สามารถสร้างและนำเสนองานโดยใช้สื่อรูปภาพ วีดีโอ เสียง	3.65	0.78	มาก

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ($r=0.74, p<.001$) ความสามารถในการพิมพ์ ($r=0.49, p<.001$) และความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน ($r= 0.66, p<.001$) ส่วนปัจจัยอายุ เกรดเฉลี่ย ชั้นปี รายได้ และความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)
- อายุ	0.04
- จำนวนปีที่ศึกษา	0.05
- เกรดเฉลี่ย	- 0.09
- รายได้	0.10
- ความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	- 0.04
- ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	0.74*
- ความสามารถในการพิมพ์	0.49*
- ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน	0.66*

* $p<.001$

อภิปราย

ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ความสามารถในการพิมพ์ และความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงานความสัมพันธ์ทางบวกกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้ง 3 ด้านเป็นทักษะส่วนบุคคลขั้นพื้นฐานในการใช้สารสนเทศที่สำคัญ และจากการศึกษาถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้ง 3 ด้านของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด จะเห็นได้ว่าเมื่อนักศึกษามีทักษะความสามารถเบื้องต้น ทำให้นักศึกษาสามารถที่จะเข้าถึงข้อมูล ประเมินผลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล เชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งความรู้อื่น การจัดระบบข้อมูล และการออกแบบ และสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลได้ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ Tubaishat&Habiballah (2016) ที่พบว่า ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ อายุ เกรดเฉลี่ย ไม่มีผลต่อการรู้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้านสุขภาพ และการศึกษาของ Celot (2009) ที่กล่าวถึงความสามารถของบุคคล (personal competence) ในการใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมและคล่องแคล่ว (use skills) มีผลต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ อายุ จำนวนปีที่ศึกษา ประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาล ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ ความเชื่อมั่นในการนำสารสนเทศไปใช้ เนื้อหาสาระของข้อมูลที่สืบค้น ความถี่ในการสืบค้นข้อมูล ภาวะสุขภาพ ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ (จุไรรัตน์ ดวงจันทร์และคณะ, 2560) การรับรู้ประโยชน์และความสำคัญของอินเทอร์เน็ต (Tubaishat&Habiballah, 2016) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาครั้งนี้ที่ พบว่า อายุ จำนวนปีที่ศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Celot, 2009) ได้แก่ การจัดการให้มีสื่อสารสนเทศด้านสุขภาพอย่างเพียงพอ นโยบายประชาสังคม หรือจัดบริบทที่เอื้อต่อการรู้เท่าทันสื่อ เช่น การจัดหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ผู้สอน การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ ควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการพิมพ์ ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน และความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาพยาบาล และควรสอดแทรกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศไปกับการจัดเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎีและรายวิชาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้สืบค้น ประเมินและนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพผู้รับบริการรวมทั้งประเด็นทางจริยธรรมเกี่ยวกับสารสนเทศ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป ควรมีการทดสอบทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการให้นักศึกษาปฏิบัติการใช้งานจริง และศึกษาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความร่วมมือของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ ดวงจันทร์, จันทิมา แก้วเขียว, พนิดนาฏ ขำนาถเสื่อ, เยาวลักษณ์ มีบุญมาก, จุฬารัตน์ หัวหาญ, พรเลิศ ชุ่มชัย และฉัตรทอง จารุพิสิฐไพบูลย์. (2560). ปัจจัยทำนายการรู้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้านสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 11(1), 235-248.
- ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. (2557). การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้และเสริมทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่อ อินเทอร์เน็ตในระดับเชิงลึกของเยาวชนไทยจากสามองค์ประกอบหลัก. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 7(3), 322-341.
- เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. (2554). การสืบค้นและการประเมินแหล่งสารสนเทศทางสุขภาพบนเว็บ: ประเด็นและบทวิเคราะห์จากงานวิจัย. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 29(3), 31-41.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน, (2552). การรู้เรื่องการอ่านการรู้สารสนเทศและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี สารสนเทศ. บรรณศาสตร์ มศว., 2(1).109-123
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2562). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2556. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2562, จาก <https://www.etda.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2013-th.html>
- Celot, P. (2009). Study on assessment criteria for media literacy. Brussels: The European Commission.
- Panel, I. L. (2002). Digital transformation: A framework for ICT literacy. Educational Testing Service. Retrieved 10 April 2019, From https://www.academia.edu/26754043/Digital_Transformation_A_Framework_for_ICT_Literacy_A_Report_of_the_International_ICT_Literacy_Panel
- Stellefson, M., Hanik, B., Chaney, B., Chaney, D., Tennant, B., & Chavarria, E. A. (2011). eHealth literacy among college students: a systematic review with implications for eHealth education. Journal of medical Internet research, 13(4), e102.
- Tubaishat, A., & Habiballah, L. (2016). eHealth literacy among undergraduate nursing students. Nurse education today, 42, 47-52.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. New York: Harper & Row.